

«Құқықтық және саяси ілімдер тарихы» пәнінің типтік оқу бағдарламасының негізінде
ПОӘК құрастырылған

Заң ғылымдарының кандидаты, доцент Б.Ж. Қуандықов әзірлеген

Халықаралық құқық кафедрасының мәжілісінде қаралып ұсынылды
«28» тамыз 2012 ж., хаттама №11

Кафедра меңгерушісі _____ з.ғ.д., профессор С.Ж.Айдарбаев
(қолы)

Факультеттің әдістеме (бюро) кеңесінде ұсынылды.
«__» _____ 2011 ж., хаттама №__

Төрағасы (Төрайымы) _____ Карипбаева Г.А.
(қолы)

1. Кіріспе

«Құқықтық және саяси ілімдер тарихы» пәннің жүргізу мақсаты.

Дәріс сабағының басым көпшілігі Ежелгі дүние, Жаңа және Жаңаша дәуірдегі саяси-құқықтық ілімдердің мазмұнын ашуға бағытталған.

Сонымен қатар, атақты ойшылдардың мемлекет және құқық мәселесіне қатысты негізгі еңбектерді талдауға көп көңіл бөлінеді.

Ежелгі Грекиядағы (Пифагор, Гераклий, Сократ, Софистер, Платон, Аристотель, Стоики, Эпикур, Полибий) және Голландиядағы (Б. Спиноза және Г. Гроций) саяси-құқықтық ілімдерге де ерекше мән беріледі.

Курстың соңында ХХ ғасырдағы саяси және құқықтық ой-пікірлер қарастырылады: нормативизм, табиғи құқықтың қайта жаңғыруы, солидаризм теориясы, элита теориясы т.б.

Аталған курс бойынша дәріс оқу барысында құқықтық мемлекет және азаматтық қоғам туралы идеялардың пайда болуы мен дамуының мәселелеріне ерекше мән беріледі.

Саяси және құқықтық ілімдер тарихы курсы бойынша оқу сабақтарын жүргізудің бірден-бір нысанына семинар сабақтары жатады. Оқу сабағының бұл нысаны студенттердің бойында теориялық ойлау, саяси-құқықтық мәндерді талдау мен түсіну мүмкіндігі, оларға объективті баға беру қабілетін қалыптастырады.

«Құқықтық және саяси ілімдер тарихы» пәннің жүргізу міндеттері.

- құқықты, тұлғаны қорғауға бағытталған аса маңызды әлеуметтік құндылық ретінде ұғынуға мүмкіндіктер жасау;

- құқықтық көзқамандықтардың ел ішінде байқалған көріністеріне төзбеушілік, құқықты құрметтеу және оны бұзбау, заңдылықтың қоғамда орнығуын санада бекітетін түйсіктер мен сезімдерді қалыптастыру;

- осы заманғы қоғамдағы саяси-құқықтық үрдістерге (процестерге) болашақ заңгерлердің өз бетінше талдаулар жасау, тұжырымдар түйю, түсініктеме беру қабілеттерін дамыту

Пререквизиттер: Мемлекет және құқық теориясы, Шетелдердің мемлекет және құқық тарихы, Мемлекет және құқық тарихы, ҚР мемлекет және құқық тарихы, Рим құқығы

Постреквизиттер: Азаматтық құқық (жалпы бөлім), Қылмыстық құқық (жалпы бөлім).

Осы пәнді оқып үйрену нәтижесінде студент білуі тиіс: Ежелгі дәуірлерден бүгінгі күнге дейінгі саяси құқықтық ойдың өкілдерінің көзқарастарын талдай алуы тиіс.

Сіздер игере аласыздар: саяси және құқықтық ілімдер тарихына қатысты бітіру жұмыстарын және ғылыми жобаларды өз бетінше әзірлей алады.

Сіздер машықтанасыздар: Саяси және құқықтық ойлар туралы әр түрлі пайымдаулар жасауға машықтанасыз.

2. Студенттердің білімін бағалайтын жүйес

Баға қою саясаты:

Пәнді оқып үйрену өткен тақырыптардың барлығын қамтитын тест, ауызша немесе жазбаша нысанында емтихан қабылдаумен аяқталады. Емтиханға жіберу үшін міндетті шарт бағдарламада қарастырылған барлық тапсырмаларды орындау болып табылады. Дәрістік курстың тақырыптары бойынша жазбаша жұмыстар, СӨЖ шеңберінде қылмыстық құқықтың өзекті проблемалары бойынша сөз жарысы жоспарланған.

Қорытынды баға қою кезінде ағымдағы бақылаудың нәтижелері бойына балдар ескеріледі.

№	Жұмыс түрлері	Баға (max балл)	Саны	Соммасы
1	Дәрістік сабақтар		15	=
2	Семинарлық сабақтар	2	15	14

3	СӨЖ	3	5	15
4	СОӨЖ	5	4	20
5	АБ 1	5	1	5
6	АБ 2	6	1	6
7	Конспектiлердi тексеру	=	=	=
8	Тестiлеу	=	=	=
	Емтихан	40	1	40
	Барлығы			100

Ағымдағы бақылау нәтижелері емтиханға жіберу үшін негіз болып табылады.

Егер студент ағымдағы бақылау нәтижелері бойынша пән бойынша ең жоғарғы балдың жартысынан төмен (60 %) бал жинаса емтиханға жіберілмейді.

Курстың саясаты және процедурасы

Студенттің міндетіне кіреді: сабаққа күнделікті қатысу, пән бойына тапсырмаларды тапсыру кестесінің талаптарын орындау, әдебиеттермен өзіндік жұмыс жүргізу.

Мезгілінде және толық түрде тапсырмаларды орындаған жағдайда әрбір жұмыс үшін ең жоғары балл қойылуы мүмкін. Аяқталмаған жазбаша жұмыстар саналмайды.

Көтермелеу балдары: 3 балл –

- шығармашылығы үшін;
- оқу процесіне белсенді қатысқаны үшін;
- әртүрлі дереккөздерін пайдаланғаны үшін.

Айып балдары: жалпы санынан 3 балл алынады:

- материалдарды уақытында бермегені үшін;
- жұмысты сапасыз орындау;
- сабақты жіберу;
- сабаққа кешігіп келу.

Студенттің жеке қатысуынсыз қорытынды бақылау жүргізілмейді.

Студент міндетті:

- сабаққа қатысуға;
- сабаққа кешікпеуге;
- СӨЖ орындаған кезде топтың жұмысына және дәрістер мен семинарлық сабақтарға белсенді қатысуға;
- орындаушы болуға
- сабаққа жүйелі түрде дайындалуға
- СӨЖ кестесінде көрсетілген мерзімде тапсырмаларды орындауға;
- негізгі және қосымша әдебиеттерді зерделеуге,
- белгілі бір құқықтық мәселелерін шешкен кезде Жедел іздестіру қызметі заңын және өзге де нормативтік құқықтық актілерінің нормаларын талдауға және қолдануға;
- шыдамды, сұхбаттасуға ашық болуға;
- қайтарымды байланыс ұстауға;
- ойлау процесінде өз бетіше болуға ұмытылуға;
- мәні бойынша сөйлеуді үйренуге.

3. Пәннің мазмұны

3.1. Сабақтың календарлық-темалық жоспары

№	Тақырыптардың атауы	Апта бойынша бөлу		
		лекция	семинарлар	СӨЖ

		апта	сағ. саны	апта	сағ. саны	апта	сағ. саны
1	Лекция (Л) Ежелгі Шығыстағы саяси құқықтық ойлар	1	2				
	СС. (Семинар сабағы) Саяси және құқықтық ілімдер тарихының пәні мен әдісі.			1	1		
2	Л. Ежелгі Грециядағы саяси және құқықтық ілім	2	2				
	СС. Көне Шығыс елдеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер			2	1		
	СӨЖ. Платонның саяси және құқықтық көзқарастары					2	2
3	Л. Ежелгі Рим өркениетінің саяси-құқықтық ілімі	3	2				
	СС. Көне Грециядағы саяси және құқықтық ілімдері			3	1		
4	Л. Орта ғасырлық Батыс Европадағы саяси-құқықтық ілім (Ү—ХҮ г.г.)	4	2				
	СС. Көне Римдегі саяси-құқықтық ілімдер			4	1		
	СӨЖ. Аристотельдің саяси және құқықтық көзқарастары					4	2
5	Л. Араб Шығысы мен мұсылман елдеріндегі саяси-ойлар	5	2				
	СС. Шығыс Араб, Орта Азия және Қазақстанның саяси және құқықтық пікірлері.			5	1		
6	Л. Ерте түркі дәуіріндегі саяси-құқықтық ойлар	6	2				
	СС. Орта ғасырдағы Батыс Европа саяси және құқықтық ілімдері.			6	1		
	СӨЖ. Цицеронның саяси және құқықтық көзқарастары					6	2
7	Л. Қайта өрлеу мен реформация дәуіріндегі	7	2				

	саяси-құқықтық ілімдер						
	СС. Қайта өрлеу мен Реформация кезеңіндегі саяси және құқықтық ілімдер.			7	1		
8	Л. Ерте буржуазиялық саяси-құқықтық ілімдер	8	2				
	СС. Европадағы ерте буржуазиялық саяси және құқықтық ілімдер			8	1		
9	Л. Франциядағы ХҮІІІ—ХІХ ғасырдың басындағы саяси-құқықтық ілімдер	9	2				
	СС. 15-18 ғғ. Россиядағы саяси-құқықтық ілімдер			9	1		
10	Л. Тәуелсіздік үшін күрес дәуірінде Америка Құрама Штаттарындағы саяси және құқықтық ілімдер	10	2				
	СС. 18 ғ.-19 ғ. басы Франциядағы саяси және құқықтық ілімдер.			10	1		
11	Л. ХҮІІІ г. аяғы мен ХІХ г. басындағы Германиядағы саяси-құқықтық ілімдер	11	2				
	СС. 18-19 ғғ. Америка Құрама Штаттарындағы саяси және құқықтық ілімдер			11	1		
	СӨЖ. Макиавеллидің саяси және құқықтық көзқарастары					11	2
12	Л. Ресейдегі саяси-құқықтық ілімдер дамуының тарихы (ХІ—ХІХ ғ.г. бірінші жартысы)	12	2				
	СС. 18 ғ. басы-19 ғ. аяғы Германиядағы саяси және құқықтық ілімдер.			12	1		
13	Л. ХІХ ғасырдың бірінші жартысындағы Батыс Европадағы саяси және құқықтық ілімдер	13	2				

	СС. 19 ғ. бірінші жарт. Батыс Европадағы саяси және құқықтық ілімдер.			13	1		
	СӨЖ Ш.Л. Монтескьенің саяси және құқықтық көзқарастары					13	2
14	Л. XIX ғасырдың екінші жартысындағы Европадағы саяси-құқықтық ой	14	2				
	СС. 19 ғ. Ресейдегі саяси және құқықтық ілімдер			14	1		
15	Л. Маркстік-лениндік саяси-құқықтық идеология	15	2				
	СС. 20 ғасырдың саяси және құқықтық идеялары			15	1		
	Барлығы		30		15		15

3.2. Оқу сабақтарының графигі.

Апталар	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Дәрістер	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Семинарлар	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
СОӨЖ			*		*					*				*	

3.3 Аралық бақылаулардың кестесі

Апталар	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
АБ							*								
АБ															*

4. Дәріс сабақтарының мазмұны

1 Тақырып. Ежелгі Шығыстағы саяси құқықтық ойлар (2 сағ):

1 Саяси және құқықтық ілімдер қалай пайда болды? Оның қайнар көздері неде? Қайдан шықты? Олардың алғашқы авторлары кімдер? Олардың көзқарастары мен ойлары нені білдіреді? Және кімнің мүддесін қорғайды?

2 Ежелгі Үндістандағы саяси және құқықтық ілім мифтік және діни көзқарастар қалай қалыптасты

3. Ежелгі Қытай философиясы мен қоғамдық-саяси ойлар

2 Тақырып Ежелгі Грециядағы саяси және құқықтық ілім

1. Ежелгі грек өркениетінің даму кезеңдері және оның философиялық-құқықтық ілімі.

2. Ерте дәуірдегі саяси және құқықтық ойлар (б.э.д. IX—VI гг.).

3. Ежелгі грек саяси-құқықтық ойының гүлденген дәуірі (б.э.д. V—IV ғасырлардың біріінші жартысы).

4. Эллинизм дәуіріндегі саяси-құқықтық ойлар (б.э.д. IV— II гг.).

3 Тақырып Ежелгі Рим өркениетінің саяси-құқықтық ілімі

1. Ежелгі Рим саяси-құқықтық ілімінің жалпы сипаттамасы және оның даму кезеңдері
2. Марк Туллий Цицеронның мемлекет және құқық туралы ілімі.
3. Рим стоиктерінің саяси-құқықтық көзқарастары.
4. Рим заңгерлерінің құқық туралы ілімі.

4 Тақырып Орта ғасырлық Батыс Европадағы саяси-құқықтық ілім (V—XV ғ.ғ.)

1. Орта ғасырлық батыс еуропалық қоғамдағы саяси-құқықтық ойдың негізгі белгілері мен бағыттары.
2. Фома Аквинский мен Марсилиус Падуанскийдің мемлекет және құқық туралы ілімі.
3. Орта ғасырлы еретиктер қозғалысындағы саяси құқықтық идеялар (X—XV ғғ.).

5 Тақырып Араб Шығысы мен мұсылман елдеріндегі саяси-ойлар

1. Мұсылман құқықтық ойының қалыптасуы мен дамуы
2. Мұсылман елдері ойшылдарының еңбектеріндегі мемлекет және саясат мәселелері.

6 Тақырып Ерте түркі дәуіріндегі саяси-құқықтық ойлар

1. Ерте түркі жазбаларындағы саяси-құқықтық идеялар (VІІ-VІІІ ғғ.).
2. Әл-Фараби қала мемлекеттердің екі түрі және оның билеушілері туралы.
3. Ж. Баласағұн, М. Қашқари және А. Яссауи шығармаларының саяси-идеялық мазмұны

7 Тақырып Қайта өрлеу мен реформация дәуіріндегі саяси-құқықтық ілімдер

1. Дәуірдің басты ерекшеліктері мен белгілері және саяси құқықтық ілімнің жаңа сипаты.
2. Реформацияның саяси-құқықтық идеялары.
3. Никола Макиавеллидің мемлекет және саясат туралы ілімі.

8 Тақырып Ерте буржуазиялық саяси-құқықтық ілімдер

1. Ерте буржуазиялық саяси-құқықтық ойдың негізгі бағыттары.
2. Гуго Гроций мен Барух Спинозаның мемлекет және құқық туралы ілімі.
3. ХVІІ ғ. ағылшын саяси-құқықтық ілімнің ерекшеліктері.

9 Тақырып Франциядағы ХVІІІ—ХІХ ғасырдың басындағы саяси-құқықтық ілімдер

1. Ағартушылық дәуір саяси-құқықтық ойының негізгі белгілері мен ерекшеліктері.
2. Вольтер, Монтескье және Руссоның саяси-құқықтық көзқарастары.
3. Якобиншілдердің саяси-құқықтық идеялары.

10 Тақырып Тәуелсіздік үшін күрес дәуірінде Америка Құрама Штаттарындағы саяси және құқықтық ілімдер

1. Саяси және құқықтық ойдың негізгі бағыттарының жалпы сипаттамасы.
2. Федералистердің саяси және құқықтық идеялары.
3. Радикал демократтардың саяси және құқықтық идеялары.

11 -тақырып. ХVІІІ ғ. аяғы мен ХІХ ғ. басындағы Германиядағы саяси-құқықтық ілімдер

1. ХVІІІ—ХІХ ғасырлардағы неміс идеологиясының ерекшеліктері.
2. Иммануил Канттың мемлекет және құқық туралы ілімі.
3. Гегельдің мемлекет және құқық туралы ой-пікірлері.

4 Құқықтың тарихи мектебі.

12-тақырып. Ресейдегі саяси-құқықтық ілімдер дамуының тарихы (XI—XIX г.г. бірінші жартысы)

1. XI—XIV ғасырларда оқорыстың саяси және құқықтық ойының дамуы.
2. XV—XVIII ғасырдың бірінші жартысында Мәскеу мемлекетіндегі саяси-құқықтық ой-пікірлер.
3. XVIII ғасырдың екінші жартысы — XVIII ғасырда Ресейдегі саяси-құқықтық ілімдер.
4. XIX ғасырдың бірінші жартысында Ресейдегі саяси және құқықтық көзқарастар.

13 -тақырып. XIX ғасырдың бірінші жартысындағы Батыс Европадағы саяси және құқықтық ілімдер

1. Батыс Европалық саяси және заңгерлік ойдың негізгі бағыттары.
2. Ағылшын либерализмі.
3. Француз либерализмі.
4. Неміс либерализмі.
5. Социализм идеологтарының саяси-құқықтық көзқарастары.
6. Конттың саяси көзқарастары.

14 -тақырып. XIX ғасырдың екінші жартысындағы Европадағы саяси-құқықтық ой

1. XIX ғасырдың екінші жартысындағы саяси және құқықтық идеологияның негізгі белгілері мен басты бағыттары.
2. Заңгерлік позитивизм.
3. Р. Иерингтің құқық және мемлекет туралы ілімі.
4. Г. Спенсердің әлеуметтануындағы мемлекет және құқық мәселелері.
5. Ф. Ницшенің саяси-құқықтық ілімі.
6. XIX ғасырдың екінші жартысы мен XX ғасырдың басындағы Ресейдегі саяси-құқықтық ілімдер

15 -тақырып. Маркстік-лениндік саяси-құқықтық идеология

1. Мемлекет және құқық туралы маркстік ойдың теориялық бастаулары және қоғам дамуы туралы ілімі.
2. Мемлекет және құқық туралы маркстік-лениндік ілімнің таптық сипаты.

5. Семинар сабақтарының мазмұны

1 Тақырып. Саяси және құқықтық ілімдер тарихының пәні мен әдісі (1 сағ)

1. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы теориялық көрініс пен тарихы қалыптасу, даму білімінің белгісі ретінде.
2. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы заң пәнінің басқа заң пәндерімен және бірқатар қоғамдық ғалымдармен байланысы (философия, саясаттану, тарих және т.б.).
3. Саяси және құқықтық ілімдер тарихының әдісі. Зерттеудің танымдық жолы, тәсілі әдістің анықтамасы ретінде.
4. Саяси және құқықтық ілімдер тарихының кезеңдерге бөлінуі.

2 Тақырып. Көне Шығыс елдеріндегі саяси және құқықтық ой- пікірлер (1 сағат)

1. Көне Шығыс саяси-құқықтық пікірлердің тарихшылары.
2. Ежелгі Үндістанның саяси және құқықтық ой-пікірлері.

3. Көне Қытайдағы саяси-құқықтық ой-пікірлер.
4. Көне Иранның жазбаша және мифологиялық қайнар көздері.
5. Саясат және құқық туралы Вавилон мен Египеттің көне жазба ескерткіштері.

3 Тақырып. Көне Шығыс елдеріндегі саяси және құқықтық ой- пікірлер (1 сағат)

1. Көне Гректік өркениеттілік пен оның философиялық-құқықтық ілімі дамуының кезеңдері.
2. Ерте кезеңнің (б.э.д. 6-4 ғғ.) саяси-құқықтық пікірлері.
3. Сократ (б.э.д. 469-399 жж.) софистерді сынаушы ретінде. Сократ табиғи және полистік заңның саналы басталуы, заңдылық пен әділеттіліктің үйлесімділігі туралы.
4. Платон (б.э.д. 427-347 жж.) Сократтың шәкірті ретінде. Платон аристократиялық мемлекет құрлысы туралы. «Мемлекет», «Саясаткер», «Заңдар еңбектерінің мазмұны».
5. Аристотель (Страгирит)-б.э.д. 384-322 жж. Аристотельдің «Саясат», «Афиндік полиция», «Этика еңбектеріндегі саяси-құқықтық пікірлер».
6. Эллинизм (б.э.д. 4 ғ. екінші жартысы-2 ғ.) кезеңіндегі саяси-құқықтық пікірлер. Эпикур (б.э.д. 341-270 жж.) Демокриттің атомдық ілімін жалғаструшы ретінде.

4 Тақырып. Көне Римдегі саяси-құқықтық ілімдер. (1 сағат)

1. Көне Римдік өркениет пен оның саяси-құқықтық ілімінің даму кезеңдері.
2. Рим стоиктерінің саяси-құқықтық көзқарастары.
3. Ерте христиандықтың саяси-құқықтық идеялары.
4. Аврелий Августин Блаженныйдың (354-430 жж.).

5 Тақырып. Шығыс Араб, Орта Азия және Қазақстанның саяси және құқықтық пікірлері. (1 сағат)

1. Азия мұсылман әлеміндегі орта ғасырлық саяси-құқықтық ой-пікірлер қалыптасуының негізгі ерекшеліктері.
2. Мұсылмандықтың діни-этикалық және саяси-құқықтық ілімдері. Құран мен Сунна ислам заң ережелерінің негізгі қайнар көздері ретінде. Пайғамбардың қолдаушылары Абу Бекр, Осман және Алидің нормативтік шешімдері.
3. Мұсылмандық-құқықтық доктриналардың дамуы мұсылман құқығының негізгі қайнар көзі ретінде. Мұсылман құқығының сунниттік (ханифиттік, маликиттік, шафииттік, ханбалиттік) және шииттік (джафариттік, исмаилиттік, зейдиттік және т.б.) бағыттарындағы мектептері (мазһабтары).
4. Әбу ан-Наср әль-Фараби (870-950 жж.) қала-мемлекеттердің екі негізгі түрлілігі туралы. Әль-Фараби еңбектерінің құқық және мемлекеттік құрылыс салаларындағы маңыздылығы.
5. Күлтегін («Үлкен жазба»), Білге қаған («Кіші жазба»), Тоныкөктің ескерткіштеріне арналған Түрік қағанаттары билігінің пайда болуы мен маңыздылығы және мемлекеттің саяси мақсаттары туралы Орхон-Енисей жазбаларында (б.э. 8 ғ.).
6. Жүсіп Баласағұнның (т.ж. 1016-ө.ж. белгісіз) саяси және құқықтық көзқарастары.

6 Тақырып. Орта ғасырдағы Батыс Европа саяси және құқықтық ілімдері. (1 сағат)

1. Орта ғасырлар (5-16 ғғ.) кезеңіндегі Батыс Европа саяси-құқықтық пікірлерінің даму үрдісі. Батыс Европа аймағындағы феодалдық қатынастың толық даму кезеңіндегі саяси және құқықтық ілімдер.
2. Фома Аквинскийдің (1125-1274 жж.) Аристотельдің «Саясат еңбегіне негізделген мемлекет христиан доктринасының дамуы ретіндегі мемлекет және құқық туралы ілімі.

3. Томизм және неотомизм Рим куриясы қазіргі философиясы мен саяси пікірінің ресми ағыны ретінде.
4. Орта ғасырлық ереси (10-15ғғ.) тұғындардың көп бөлігінің шіркеудің күш көрсетуіне қарсылығы ретінде әлеуметтік өмірдің құрлысы мен мемлекеттікті жоққа шығару.
5. Марсилий Падуанскийдің (1275-1343 жж.) саяси-құқықтық іліміндегі демократизм.

Тақырып 7. Қайта өрлеу мен Реформация кезеңіндегі саяси және құқықтық ілімдер. (1 сағат)

1. Қайта өрлеу және Реформация кезеңіндегі римдік-католиктік шіркеу мен саяси-құқықтық жағдайлардың дағдарысы.
2. Николло Макиавеллидің (1469-1527 жж.) мемлекет, құқық және саясат туралы ілімі.
3. Мартин Лютердің (1483-1546 жж.) саяси-құқықтық көзқарастары-саяси талаптарды және оппозицияның элементтері бар ірі ойшылды көрсетуші.
4. Жан Кальвин (1509-1564 жж.) Батыс Европадағы буржуазиялық әлеуметтік-экономикалық тәжірибиенің қалыптасуын қолдаушы.
5. Жан Боден (1530-1596 жж.) және оның мемлекет пен құқық туралы ілімі. Боден мемлекеттік егеменділіктің қажеттілігі, мемлекеттік билік қызметінің аясы, және құқық маңыздылығының үстем құруы жөнінде.
6. 16-17 ғғ. еуропалық социализмнің саяси-құқықтық идеялары. Социалистер еңбектеріндегі билік, мемлекет және құқық мәселелерін талқылаудағы антибуржуазиялық сипаты.

8. Тақырып. Европадағы ерте буржуазиялық саяси және құқықтық ілімдер. (1 сағат)

1. 17 ғ. Голландиядағы саяси және құқықтық ілімдердің қалыптасу ерекшеліктері.
2. Гуго Гроций (1593-1645 жж.)-голланд заңгері және саяси ойшылы, мемлекет пен құқық, жаңа замандағы табиғи және халықаралық рационалистік доктрина ерте буржуазиялық ілімдерін қалыптастырушылардың бірі.
3. Барух (Бенедикт) Спинозаның (1632-1677 жж.) саяси және құқықтық ілімі.
4. Томас Гоббстың (1588-1679 жж.) саяси-құқықтық ілімі. Гоббстың ерте буржуазиялық қоғамның «табиғи жағдайының «баршаның баршаға қарсы соғысы» ретінде сипаттауы.
5. Джон Локктың (1632-1704 жж.) мемлекет пен құқық туралы ілімі. Д. Локк әлеуметтік бітімге келудің идеологы ретінде.

9 Тақырып. 15-18 ғғ. Россиядағы саяси-құқықтық ілімдер. (1 сағат)

1. 15-18 ғғ. қоғамдық-саяси жағдайлар: Москва мемлекетінің егемендік мәртебеге ие болуы, Константинопольдің құлауы, 1 Петрдің реформалары, ағарту идеясының дамуы.
2. 15-18 ғғ. нестяжательдер мен иосифляндардың (стяжательдер) діни-саяси полемикалары (пікірлері).
3. Т. Татищевтің (1686-1750 жж.) қоғамдық, ғылыми және саяси қызметтері. Ресейдегі тарихи құқық мектебінің негізін қалаушы, саяси пікірдің бағыты ретіндегі.
4. А.Н. Радищевтің (1749-1802 жж.) саяси-құқықтық ілімі. Радищев монархия, крепостнойлық құқық, мемлекеттік құрылыс жөнінде.

10. Тақырып. 18 ғ.-19 ғ. басы Франциядағы саяси және құқықтық ілімдер. (1 сағат)

1. Ағарту кезеңінің идеялық-өнегелі идеологиясы және оның мемлекет пен құқық туралы ғылымның дамуына әсері.
2. Вольтердің (шын есімі Мари Франсуа Аруэ, 1694-1778 жж.) саяси-құқықтық көзқарасының мәні мен маңыздылығы.
3. Жан-Жак Руссоның (1712-1778 жж.) әлеуметтік және саяси-құқықтық көзқарастары.
4. Ұлы Француз төңкерісі кезеңіндегі саяси-құқықтық идеялар.

5. Максимилиан Робеспьер (1758-1794 жж.) адамның табиғи құқықтары, басқару нысаны, өкілетті жүйе, жеке меншіктің шекарасы мен мінсіз республика жөнінде.
6. Морелли (18 ғ., өмір сүрген жылдары белгісіз), Габриель Бонно де Мабли (1709-1785 жж.), Гракх Бабеф (1760-1797 жж.) француз социалистерінің саяси-құқықтық идеологиялары.
5. Адам және азаматтар құқықтары Декларациясының саяси-құқықтық мазмұны

11. Тақырып. 18-19 ғғ. Америка Құрама Штаттарындағы саяси және құқықтық ілімдер. (1 сағат)

- 1.Американдық саяси-құқықтық пікірлердің қалыптасуы. Құқық, қоғамдық және саяси құрылыстарға байланысты тарихи оқиғалар мен идеялық күрестердің кезеңдерге бөлінуі.
- 2.Томас Пейннің (1737-1809 жж.) саяси-құқықтық идеялары. Пейннің революциялық Франция өміріне қатысуы.
- 3.Томас Джефферсон (1743-1826 жж.) мемлекеттік және қоғамдық қайраткер ретінде.
- 4.«Америка конституциясының атасы»-федералистердің лидері Александр Гамильтонның (1755-1836 жж.) саяси-құқықтық көзқарастары. Мэдисонның АҚШ-тағы республикалық басқару идеяларын, оқшауланған биліктердің теңдігі теориясын қарастыруы.
- 5.Дж. Маршалдың, Дж. К. Калхунның (1782-1850 жж.), Вудро Вильсонның (1856-1924 жж.), Оливер Вендел Холмстың (1841-1935 жж.) саяси-құқықтық қызметтері.

12. Тақырып. 18 ғ. басы-19 ғ. аяғы Германиядағы саяси және құқықтық ілімдер. (1 сағат)

1. Иммануил Канттың (1724-1804 жж.) мемлекет пен құқық туралы ілімі. Либерализм мен әлеуметтік реформизмді негіздеуі.
2. Иоганн Готлив Фихтенің (1762-1814 жж.) саяси-құқықтық теориясы неміс бюргерлігіндегі саяси даму барысының екі жақты және қарама-қайшы көрінісі ретінде.
3. Неміс тарихи құқық мектебі. Густав Гугоның (1764-1844 жж.), Карл Фридрих Савиньидің (1779-1861 жж.), Георг Пухтаның (1789-1846 жж.) саяси-құқықтық мұралары.
4. Георг Вильгельм Фридрих Гегельдің (1770-1831 жж.) мемлекет пен құқық туралы ілімі.
5. Кейінгі ойшылдардың саяси-құқықтық идеяларының дамуындағы классикалық неміс философиясының маңыздылығы.

13. Тақырып. 19 ғ. бірінші жарт. Батыс Европадағы саяси және құқықтық ілімдер. (1 сағат)

1. Батыс европалық саяси-құқықтық пікірлердің негізгі бағыттары.
2. Англиялық либерализмнің ерекшеліктері. Иеремия Бентам (1748-1832 жж.)-утилитаризм теориясының негізін салушы.
3. Француз либерализмі. Бенжамен Констан (1767-1830 жж.). Констан еңбектеріндегі жеке тұлғалық бостандық, қазіргі монархиялық мемлекет идеалы жөнінде.
4. Неміс либерализмі. Вильгельм фон Гумбольдт (1767-1835 жж.). Гумбольдт еңбектеріндегі азаматтық қоғам мен мемлекеттің бөлінуі, мемлекеттің қажеттілігін мойындау, адамгершілік индивидуализмі.
5. Социалистердің саяси-құқықтық көзқарастары. Француз социалисті Анри де Сен-Симонның (1760-1825 жж.) тарихи прогресс концепциясы, тарихтың «позитивтік кезеңіндегі мемлекеттік-құқықтық нысандарының құрлымы.
6. Роберт Оуэн (1771-1858 жж.)-ағылшын социалистер ілімдерінің ірі өкілі. Оуэн түсінігіндегі буржуазиялық қоғамның, төңкерістің маңыздылығы, «жарқын саналылық патшалығына» өтуі. Огюст Конттың (1798-1857 жж.) саяси көзқарастары.

14. Тақырып. 19 ғ. Ресейдегі саяси және құқықтық ілімдер. (1 сағат)

1. М.М. Сперанскийдің саяси-құқықтық ілімдері.
2. Н.М. Карамзиннің саяси идеялары (1766-1826 жж.). Тарихшының консерватизм көзқарастары. Легитимдік позиция тарапынан өкіметтің саяси бағытын сынау.
3. Бейлибералдық ресейлік саяси пікір. П.Я. Чаадаев (1794-1856 жж.) батысшылардың идеологы ретінде. Славянофилдердің саяси-құқықтық көзқарастары.
4. 19 ғ. екінші жарт. - 20 ғ. басы Ресейдегі саяси-құқықтық идеялар дамуының ерекшеліктері.
5. Орыс социализмі. А.И. Герценнің (18-1870 жж.), Н.Г. Чернышевскийдің (1828-1889 жж.) саяси-құқықтық көзқарастары.
6. Ресей империясы халықтарының ұлттық партиясы мен ойшылдарының саяси идеялары.

15. Тақырып. 20 ғасырдың саяси және құқықтық идеялары. (1 сағат)

1. 20 ғ. Саяси-құқықтық идеяларына шолу жасау. Аналитикалық юриспруденцияның негізгі ережелері. Ганс Кельзеннің (1881-1974 жж.) позитивистік нормативизмі.
2. Прагматикалық позитивизм. Солидаризм (Леон Дюги, 1859-1928 жж.) мен институционализмнің (Морису Ориу, 1859-1929 жж.) саяси-құқықтық идеялары; орыс ғалымдары еңбектеріндегі конституционализм идеяларының дамуы.
3. Социологиялық юриспруденция. Л.И. Петражицкийдің (1867-1931 жж.) психологиялық құқық теориясы. Ұлтшыл-социализмнің саяси-құқықтық идеологиясы.
4. Қазіргі заманғы мұсылмандық саяси-құқықтық доктрина. Интегративтік юриспруденция.

6. СӨЖ тапсырмалары

6.1. СӨЖ дайындалу үшін материалдарды зерделеу кестесі

№	Тақырыптардың атауы және СӨЖ тапсырмаларының мазмұны	тапсыру мерзімі	бақылау нысаны және баллдар
1	<p>Тақырыбы. Платонның саяси және құқықтық көзқарастары. СӨЖ тапсырмаларының мазмұны. - Платонның саяси және құқықтық көзқарастарының қалыптасуы мен дамуы; - Платонның мемлекет туралы ойлары; - Платонның идеалды мемлекет туралы концепциясы; - Платонның құқықтық көзқарастары</p>	2 апта	Реферат нысанында тапсыру. 3 балл.
2	<p>Тақырыбы. Аристотельдің саяси және құқықтық көзқарастары. СӨЖ тапсырмаларының мазмұны. - Аристотельдің саяси және құқықтық көзқарастарының идеалық бастаулары - Аристотельдің мемлекет туралы ойлары және мемлекет нысандарын жіктеу - Аристотельдің құқықтық көзқарастары және құқық нысандары</p>	4 апта	Реферат нысанында тапсыру. 3 балл.
3	<p>Тақырыбы. Цицеронның саяси және құқықтық көзқарастары</p>	6 апта	Реферат нысанында

	СӨЖ тапсырмаларының мазмұны. - Цицеронның саяси және құқықтық көзқарастарының қалыптасуы - Цицеронның мемлекет туралы ойлары және мемлекет нысандарын жіктеу - Цицеронның заңдарды жіктеуі		тапсыру. 3 балл
4	Макиавеллидің саяси және құқықтық көзқарастары СӨЖ тапсырмаларының мазмұны - Макиавеллидің саяси және құқықтық көзқарастарының қалыптасуы - Макиавеллидің мемлекет туралы ойлары - Макиавеллидің құқықтық көзқарастары	11 апта	Реферат нысанында тапсыру. 3 балл
5	Ш.Л. Монтескьенің саяси және құқықтық көзқарастары СӨЖ тапсырмаларының мазмұны - Ш.Л. Монтескьенің саяси және құқықтық көзқарастарының қалыптасуы мен дамуы - Ш.Л. Монтескьенің билік бөлу концепциясы - Ш.Л. Монтескьенің заңдар туралы ойлары	13 апта	Реферат нысанында тапсыру. 3 балл

СӨЖ тапсырмаларын өткізудің мерзімдері
СӨЖ ӨТКІЗУДІҢ КЕСТЕСІ

Аптала	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
СӨЖ №		1		2		3					4		5		
СОӨЖ №			1		2					3				14	
Баллдардың саны		3	5	3	5	3				5	3		3	5	

7 Аралық бақылаудың тапсырмалары

1. Аралық бақылау.

Тақырыбы: Ежелгі Римдегі саяси - құқықтық ойдың дамуы.

Тапсырма (сұрақтар):

1. Цицеронның саяси құқықтық ойлары
2. Рим стоиктерінің саяси құқықтық ойлары
3. Рим заңгерлерінің саяси құқықтық ойлары
4. Ерте Христиандықтың саяси құқықтық ұстанымдары

Бақылау нысаны: жазбаша

2. Аралық бақылау.

Тақырыбы: XX ғасырдағы шетелдердегі саяси құқықтық ойдың негізгі даму бағыттары

Тапсырма (сұрақтар):

1. Заңи неокантиантық
2. Заңи неогегелиантық
3. Американдық реализм
4. Фашизм
5. Табиғи құқықтың қайта жаңғыру концепциясы
6. Неопозитивизм
7. Заңи экзистенциализм

Бақылау нысаны: жазбаша**8. Пәнді оқу-методикалық қамтамасыз ету.****Әдебиеттер:****Негізгі**

1. Мамедов А.К. Сатиршинов Б.Е. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Алматы: Заң әдебиеті, 2005
2. Ибрагимов А.К. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Астана, Фолиант
3. История политических и правовых учений. Москва: Юрист 1998

Қосымша

- 1.Исаев И.А., Золотухина Н.М. История политических и правовых учений России 11-20 вв. М., 1995.
- 2.Марксистско-ленинское учение о государстве и праве. История развития и современность. М., 1977.
- 3.Исаев И.А., Золотухина Н.М. История политических и правовых учений России 11-20 вв. М., 1995.
- 4.Пяткина С.А.ү Русская буржуазная правовая идеология. М., 1980.
- 5.Россия на рубеже веков: Исторические портреты. М.: Изд-во полит. лит-ры, 1991.
- 6.История буржуазного конституализма 19 века /Орв. Ред. В.С. Нерессянц-М.,1986.
- 7.Мамут Л.С. Этатизм и анархизм как типы политического сознания. Домарксистский период.-М., 1989.
- 8.Аятолла Хомейни. Исламское правление. Алматы: Атамура-Казахстан, 1993
- 9.Маркс К. К критике гегелевской философии права. Введение. // К. Маркс и Ф. Энгельс. Соч. Т.1.
10. Маркс К., Энгельс Ф., Ленин В.И. О коммунистической общественной формации. В 4-томах. М.: политиздат, 1987.
11. Маркс К., Энгельс Ф., Ленин В.И. О Парижской Коммуне. Сборник. М.: политиздат, 1971.
12. Энгельс Ф. Происхождение семьи, частной собственности государства. Соч. Т.21.
13. Мамут Л.С. Карл Маркс как теоретик государства. М., 1979.
14. Марксизм. Pro и contra. / Ред. Д.М. Носов. М.: Республика, 1992.
15. Марксистско-ленинское учение о государстве и праве: история развития и современность. / Ред. колл.: Н.В. Витрук и др. М.: Наука, 1977.
16. Гегель Г.В.Ф. Политические произведения. М.,1978.
17. Гегель Г.В.Ф. Философия права. / Под ред. В.С. Нерессянца. М., 1990.
18. Кант И. Метафизика нравов .(В двух частях). Часть 2. Метафизические начала учения о праве. Соч. Т.4. М., 1965.
19. Галанза П.П. Учение Канта о государстве и праве. М., 1960.
20. Историческая школа права (Германия). // История политических учений. Вып.2. Эпохи свободной конкуренции и буржуазных революций. Под общ. ред. О.В. Мартышина. М.: Юрист, 1996. С.143-146.
21. Кузнецов В.Н. Немецкая классическая философия второй половины 18-начала 19 вв. М., 1989.
22. Нерессянц В.С. Гегель (Из истории политической и правовой мысли). М., 1979.
23. Нерессянц В.С. Философия права Гегеля. М.: Юрист, 1998.
24. Американские просветители. Избр. произведения. В 2-томах. Т.1-2. М., 1968.
25. Томас Джефферсон о демократии. Спб.,1992.
26. Томас Джефферсон. Автобиография. Заметки о штате Вирджиния. Л.,19990

27. Федералист. Политические эссе А. Гамильтона, Д.Ж. Мэдисона и Дж. Джея. М., 1994.
28. Печатнов В.О. Гамильтон и Джефферсон. М., 1984.
29. Согрин В.В. Основатели США: исторические портреты. М., 1983.
30. Декларация прав человека и гражданина 1789 и 1793 гг. // Хрестоматия по истории государства и права зарубежных стран. Под ред. З.М. Черниловского. М., 1984.
31. Волгин В.П. Развитие общественной мысли во Франции в 18 веке. М., 1977.
32. Глазунов М., Митрофанов Б. Революционер, мыслитель, юрист. (К 225-летию со дня рождения Робеспьера). М., 1983.
33. Лейст О.Э. Политическая идеология утопических социалистов во Франции в 18 веке. М., 1972.
34. Татищев В.Н. Произвольное и согласное рассуждение и мнение собравшего шляхетства русского о правления государственном. Избранные произведения. Л., 1979.
35. Радищев А.Н. Путешествие из Петербурга в Москву. Избранные философские и общественно-политические произведения. М.: Госполитиздат, 1952.
36. Юридические произведения прогрессивных русских мыслителей. Вторая половина 18 в. М.: Госюриздат, 1959.
37. Базилевич К.В. Внешняя политика русского централизованного государства. Вторая половина 15 в. МГУ, 1952.
38. Галактинов А.А., Никандров П.Ф. Русская философия 9-19 вв. Л., 1989.
39. Золотухина Н.М. Развитие русской средневековой политико-правовой мысли. М., 1985.
40. Казахстан в 15-18 вв. (Вопросы социально-политической истории) / Сборник статей. Отв. ред. Б.С. Сулейменов. Алма-Ата: Наука, 1969.
41. Культелеев Т.М. Уголовное обычное право казахов. Алма-Ата, 1955.
42. Левшин А.И. Описание киргиз-казачьих или киргиз-кайсацких орд и степей. Алматы: Санат, 1996. Ч.3. Гл. 14.
43. Гоббс Т. Левиафан, или материя, форма и власть государства церковного и гражданского. Соч. в 2 томах. Т.2. М., 1992.
44. Годвин В. О собственности. М., 1958.
45. Гроций Г. О праве войны и мира. Три книги, в которых объясняются естественное право и право народов, а также принципы публичного права. М., 1956.
46. Локк Д. Избранные философские произведений. В 2 томах. Т.2. М., 1960.
47. Зайченко Г.А. Джон Локк (Мыслители прошлого). М., 1973.
48. Лейст О.Э. Учение Спинозы о государстве и праве. М., 1960.
49. Кампанелла Т. Город Солнца. М.-Л., 1954.
50. Макиавелли Н. Избранные сочинения. М., 1982.
51. Макиавелли Н. Государь. М., 1990.
52. Бонташ П.К., Прозорова Н.С. Томас Мор (Из истории политической и правовой мысли). М., 1983.
53. Бурлацкий Ф.М. Загадка и урок Николло Макиавелли. М., 1977.
54. Ракитская И.Ф. Политическая мысль итальянского Возрождения. Гуманизм конца 14-15 вв. М., 1984.
55. Право быть равными. Алматы. 1995.
56. Хрестоматия по история политических учений. М., 1972.
57. Борогош Ю. Фома Аквинский. (Мыслители прошлого). М., 1975.
58. Аль-Фараби. Трактат о взглядах жителей добродетельного города. //Аль-Фараби. Философские трактаты. Алама-Ата: Наука, 1972.
59. Аль-фараби. Афоризмы государственного деятеля. // Аль-Фараби. Социально-этические трактаты. Алма-ата: Наука, 1973.
60. Аль-Фараби и духовное наследие / Редкол.: К. Нармбаев, А. Дербисалиев и др. Алматы: Кайнар, 1994.

61. Аль-Фараби. Проблема синтеза культур. / КазГНУ им. Аль-Фараби. Отв. Ред. К.М. Атымтаева. Алматы: Тауар, 1998.
62. Гумилев Л.Н. Древние тюрки. М., 1992.
63. Древний Восток и античный мир. Сб. статей / под ред. В.И. Кузищина. М.: Изд-во МГУ, 1980.
64. Древний Восток и античная цивилизация. Сб. науч. трудов / Науч. Ред.: В.К. Афанасьева, Е.В. Мавлев. Л.: Гос. Эрмитаж, 1988.
65. Древние цивилизации Востока. Материалы 2 сов Америк. Симпозиума /отв. Ред. В.М. Массон. Ташкент: Фан, 1986.
66. Кляшторный С.Г. Древнетюркские рунические памятники как источник по истории Средней Азии. М-Л, 1964.
67. Таукелев А.Н., Сапарғалиев Г.С. Государственно-правовые взгляды аль-Фараби. Алматы, 1975.
68. Хайруллаев М. Мироззрение Фараби. Ташкент, 1967.
69. Дигесты Юстиниана. Избранные фрагменты. 1984 г.
70. Цицерон. Диалоги о государстве. О законах. 1966 г.
71. Августин Аврелий. Исповедь. Абеляр Петр. История моих бедствий. М.: Республика, 1992 г.
72. Утченко С.Л. Политические учения Древнего Рима. 4-вв. д.н.э. М., 1977 г.
73. Аристотель. Политика. Сочинения в 4-х т. М: Мысль, 1972 г. Т.3.Ч.2.
74. Платон. Политик. Законы. Сочинения в 3-х т. М.: Мысль, 1971 г. Т.3.Ч.2.
75. Платон. Государство. Сочинения в 3-х т. М.: Мысль, 1971 г. Т.3.Ч.1.
76. Мирзаев С.Б. Полибий (из истории политической и правовой мысли). М., 1986 г.
77. Нерсесянц В.С. Политические учения Древней Греции. М., 1979 г.
78. Нерсесянц В.С. Платон (из истории политической и правовой мысли). М., 1984 г.
79. Древнекитайская философия. Собрания текстов в двух томах. М.: Мысль, 1972 г. Т.1.
80. Древнекитайская философия. Собрание текстов в двух томах. М.: Мысль, 1973 г. Т.2.
81. Авдеев В.И. История Древнего Востока. Изд. 3-е, перераб. М.: Высшая школа, 1970 г.
82. Авдеев В.И. Древне-Египетская реформация. / Ред. и предисл. И.Н. Бороздина. М., 1924 г.
83. Древнеиндийская философия. Начальный период. Пер. с санскрита. Подгот. Текстов вступит. Статья и комм. В.В.Бродова. изд. 2-е М.: Мысль, 1977 г.
84. Фань Вэнь-лань. Древняя история Китая. От первобытнообщинного строя образования централизованного феодального государства (пер. с китайск.). Предисловие Р.В.Вяткина. М.: изд-во АН СССР, 1958 г.
85. История политических и правовых учений. Учебник для вузов /под общей ред. В.С. Нерсесянца М. ИНФРАМ, 1996г.
86. Методология историко-правовых исследований. Ред.кол: В.Е. Гулиев и др. М.: Институт государства и права, 1980г.
87. Политико-правовые идеи и институт в их историческом развитии: СБ статей / Редкол.: В.С. Нерсесянца и др. М.: ИГПАН, 1980г.
88. Власть: Очерки современной политической философии Запада. М., 1989.
89. Грацианский П.С. Политическая наука во Франции. Критические очерки. М., 1975.
90. Гулиев В.Е., Графский В.Г. Политическая власть и демократия в условиях современного капитализма. М.: Знание, 1976.
91. Даниленко В.Н. Политические партии и буржуазное государство. М.: Юрид. лит., 1984.
92. Егоров С.А. Конституционализм США: политико-правовые аспекты. М., 1993.
93. Марченко М.Н. Очерки теории политической системы современного буржуазного общества. М.: Изд-во МГУ, 1985.

94. Марченко М.Н. Политические теории и политическая практика в развитых капиталистических странах. М., 1992.
95. Назарбаев Н.А. В потоке истории. Алма-Ата, 1999.
96. Политико-правовые идеи развитого социализма. /Ред.кол.: Г.В. Атаманчук и др. М.: Мысль, 1984.
97. Политико-правовые средства обеспечения перестройки. /Науч. ред. И.А. Тараханов. Казань: Изд-во Казань. Ун-та, 1990.
98. Туманов В.А. Буржуазная правовая идеология. К критике о праве. М., 1971.
99. Четвернин В.А. Современные концепция естественного права. М., 1988.

9. Студенттердің білімін бақылау бойынша материалдар

9.1. Емтихан сұрақтары

1. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы пәнінің түсінігі және ерекшеліктері.
2. Платонның саяси және құқықтық ой-пікірлері.
3. 17-18 ғғ. Еуропадағы саяси және құқықтық ой-пікірлердің өзіне тән ерекшеліктері.
4. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы-заң ғылымының фундаментальді құқық саласы ретінде.
5. Сократтың саяси және құқықтық ой-пікірлері.
6. Архашастра-діни нормалардың ескерткіші ретінде.
7. Саяси және құқықтық ілімдер тарихының даму кезеңдері.
8. Аристотельдің саяси және құқықтық ой-пікірлері.
9. 14-16 ғғ. Еуропадағы саяси және құқықтық ой-пікірдің дамуы.
10. Ежелгі Месопатамиядағы саяси және құқықтық ой-пікірлердің қалыптасу ерекшеліктері.
11. Марк Туллий Цицеронның саяси және құқықтық ой-пікірлері.
12. Ш.Ш. Уалихановтың еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер.
13. Ежелгі Египеттегі саяси және құқықтық ой-пікірлердің даму заңдылықтары.
14. Августин Блаженнің саяси және құқықтық ой-пікірлері.
15. 18-19 ғғ. Англиядағы саяси және құқықтық ой-пікірлердің өзіне тән ерекшеліктері.
16. Ежелгі Үнді қоғамындағы саяси және құқықтық ой-пікірлердің ағымы.
17. Әл-Фарабидің еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер.
18. 17-19 ғғ. Франциядағы саяси және құқықтық ой-пікірлердің табиғаты.
19. Ежелгі Қытайдағы саяси және құқықтық ой-пікірлер ағымының даму кезеңдері.
20. Павелдің саяси және құқықтық ой-пікірлері.
21. 12-15 ғғ. Еуропадағы саяси және құқықтық ойлардың пайда болу заңдылықтары.
22. Антикалық Грециядағы саяси және құқықтық ой-пікірлердің қалыптасу ерекшеліктері.
23. Никколо Макиавеллидің саяси және құқықтық ой-пікірлері.
24. 7-10 ғғ. Орталық Азиядағы саяси және құқықтық ағымдардың даму ерекшеліктері.
25. Антикалық Римдегі саяси және құқықтық ой-пікірлердің қалыптасу табиғаты.
26. Жан Боденнің саяси және құқықтық ой-пікірлері.
27. Орта ғасырдағы Жапониядағы саяси және құқықтық ойлардың дамуы.
28. Араб әлеміндегі саяси және құқықтық ой-пікірлердің қалыптасу және дамуының ерекшеліктері.
29. Жүсіп Баласағұнның саяси және құқықтық ой-пікірлері.
30. 15-19 ғғ. Ресейдегі саяси және құқықтық ойлардың орнығуы.
31. Орта ғасырдағы Франк мемлекетіндегі саяси және құқықтық ой-пікірлердің қалыптасуы.
32. Фома Аквинскийдің саяси және құқықтық ой-пікірлері.

33. 18-19 ғғ. Германиядағы саяси және құқықтық ой-пікірлердің дамуы.
34. Ерте феодалдық Англиядағы саяси және құқықтық ой-пікірлердің дамуы.
35. Гуго Гроцидің саяси және құқықтық ой-пікірлері.
36. Бенедикт Спинозаның саяси және құқықтық ой-пікірлері.
37. Саяси және құқықтық ілімдер тарихының қоғамдық ғылымдар жүйесінде алатын орны.
38. Томас Гоббстың саяси және құқықтық ой-пікірлері.
39. Жан Жак Руссоның еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер.
40. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы-құқықтық ғылымның негізі саласы ретінде.
41. Джон Локктың еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер.
42. Шарль Луй Монтескьенің еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер.
43. Орта ғасырдағы Шығыстағы саяси және құқықтық ой-пікірлердің гүлденуі.
44. Конфуцийдің еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер.
45. Феодр Достоевскийдің еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер.
46. Хаммурапи патшаның заңы-мемлекеттің негізгі құрылымы ретінде.
47. Демокриттің еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер.
48. Софистердің еңбектеріндегі мемлекет және құқық туралы ойлар.
49. Ману патшаның заңы- діни нормалардың жиынтығы ретінде.
50. Ульпианның еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер.
51. 18-19 ғғ. Ресейдегі саяси және құқықтық ой-пікірлердің даму кезеңі.
52. Тезей тианның реформаларындағы саяси және құқықтық астарлар.
53. Аристотельдің еңбектеріндегі мемлекет және құқық туралы ойлар.
54. Эпикурдың еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер.
55. Римдегі 12 кесте заңындағы саяси және құқықтық ой-пікірлер.
56. Даосизм ілімінің Қытай қоғамына тигізген әсері.
57. Юстинианның еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер.
58. Қожа Ахмед Яссаудің еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер.
59. Қытай қоғамындағы Лигизм бағытының мемлекеттік бағыттары.
60. Томас Мюнцердің еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер.
61. Сервий Тулидің саяси және құқықтық реформасын схема түрінде жіктеп талдап беріңіз.
62. Алаш партиясының Қазақ қоғамында алатын орны. Алаш партиясының бағдарламасындағы сот билігінің мәртебесін нақты мысал арқылы ашып, талдаңыз.
63. А.М. Курбскийдің саяси және құқықтық ой-пікірлерін қазіргі кезеңдегі әлемдегі саяси құқықтық ойдың даму тенденциялары мен салыстырып талдаңыз.
64. Вольтердің еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер. Ойшылдың еңбектеріне сүйене отыра демократияның дұрыс және бұрыс жақтарын көрсетіңіз.
65. 9-15 ғғ. Қазақ жеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлердің дамуы және гүлдену шағы. Осы кезеңдегі ой пікірлерді қазіргі Қазақстандағы саяси құқықтық дамумен байланыстырып саралаңыз.
66. Максимилян Робеспьердің еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер. Робеспьердің ойы бойынша «Әділетті басқару» нені білдіреді. Соны нақты мысалдармен көрсетіңіз.
67. Самоил Пуфендорфтың еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер. Оның идеяларының негізі бүгінгі күнгі саяси құқықтық ойдың қандай бағытымен астасады.
68. Махмұд Қашқаридің еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер. Ойшылдың еңбектеріндегі мемлекет, құқық, әдет ғұрып, басқару деген пікірлердің сол кезеңдегі баламасы қандай болды соны табыңыз.
69. Салонның еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер. Салон заңдарында қылмыс пен жазаның қандай түрлері болды.

70. 10-17 ғғ. Ресейдегі саяси және құқықтық ой-пікірлердің қалыптасуы. Орыс шындығының саяси құқықтық маңызы неде болды. Нақты мысалдармен ашып талдаңыз.

71. Анархарсистің саяси және құқықтық ой-пікірлері. Көшпелі скифтер мен отырықшы гректердің заңға деген көзқарасындағы айырмашылықты көрсетіңіз.

72. Абай Құнанбаевтің еңбектеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер. А. Құнанбаевтың Тобықты ішінде би болған кезеңде ұстанған негізгі қағидалары қандай еді. Нақты Абайдың бір билік шешімін келтіру арқылы сипаттаңыз.

73. Адамның өмірі ең негізгі құндылық болып табылады деген Қазақстан Республикасының Конституциясының талабына саяси құқықтық сипаттама беріңіз.

74. Кеңестік Қазақстанда жүзеге асырылған репрессияға, қазіргі кезеңдегі Қазақстан Республикасының Конституциясының нормаларын басшылыққа ала отыра, оның дұрыстығына немесе бұрыстығына талдау жасап көрсетіңіз.

75. Кеңестік кезеңде А. деген азаматты НКВД соттың шешімінсіз ату жазасына кеседі. Бұл қазіргі кезеңдегі құқықтық мемлекет идеясына сәйкес келе ме? Саяси құқықтық талдау беріңіз.

76. Билік бөлу қағидасының саяси құқықтық концепция ретіндегі маңызын Қазақстан Республикасының Конституциясын басшылыққа ала отыра, ашып талдап көрсетіңіз.

77. Меншік міндет жүктеді деген Қазақстан Республикасының Конституциясының бабын нақты мысал келтіре отыра, саяси құқықтық талдау беріңіз.

78. Халық мемлекеттік биліктің бірден-бір бастауы болып табылады деген конституциялық талапты Қазақстан Республикасының Конституциясын негізге ала отыра, халықтың билік ісіне қатысуын нақты ашып көрсетіңіз.

79. Т. Гоббстің “Левиафан” идеясы қазіргі кезеңдегі қандай мемлекеттердің дамуын сипаттауға арналған. Осыған саяси құқықтық тұрғыдан саралау жасаңыз.

80. А. деген азамат соттың шешімімен өлім жазасына кесілді, бұл қазіргі кезеңдегі құқықтық демократиялық мемлекет идеясына сәйкес келе ме? Осыған саяси құқықтық тұрғыдан сараптама жасаңыз.

81. Ш.Л. Монтескьенің билік бөлу қағидасының Қазақстан Республикасының Конституциясында көрініс табу ерекшеліктеріне салыстырмалы талдау жасау.

82. Құқық және заң. Осы екі категорияның саяси құқықтық ой пікірдегі ұқсастықтары мен ерекшеліктерін көрсетіңіз.

83. «Мемлекетті аспазшы да басқара алады», деген сөз саяси құқықтық ойдың қандай өкілдеріне тән болып келеді. Оның мәні неде. Соны түсіндіріңіз.

84. «Мемлекет түнгі қарауыл» деген сөзді саяси құқықтық ойдың қандай өкілдері айтты және оның мәні неде.

85. «Қандай да болмасын жолмен мақсатқа жете беруге болады» деген қанатты сөздің мәні неде. Соны нақты түсіндіріп беріңіз.

86. «Мемлекет мен» деген сөздің авторы кім және ол биліктің қандай жай күйін білдіреді.

87. «Москва үшінші Рим» деген концепцияның авторы кім және оның мәні неде.

88. Құран бойынша мемлекетті басқарушының билігі қалай сипатталады және оған құран қандай баға береді.

89. Інжіл бойынша «Құдай билігі» мен «Адам билігінің» арақатынасы қандай нақты талдап ашуға ұмтылыңыз.

90. Плюрреализм ұғымының саяси құқықтық сипаттамасын беріңіз.

9.2. Тест тапсырмалары

1. Платон қандай мемлекеттік құрылыс нысанын дұрыс деп санады:

А) аристократия

- В) демократия
- С) тимократия
- Д) олигархия
- Е) тирания

=

2. Төменде аталған ойшылдардың қайсысы “Афина саясаты” еңбегін жазды:

- А) Сократ
- В) Пифагор
- С) Демокрит
- Д) Платон
- Е) Аристотель

=

3. Аристотель мемлекет нысанының қанша түрін атап өтті:

- А) 4
- В) 6
- С) 5
- Д) 7
- Е) 9

=

4. Аристотель іліміне сәйкес, дұрыс мемлекет нысанына жатады:

- А) патша билігі, аристократия, полития
- В) аристократия, тирания, полития
- С) тирания, олигархия, демократия
- Д) патша билігі, олигархия, полития
- Е) патша билігі, аристократия, демократия

=

5. Қандай мемлекет нысанын Аристотель ең дұрыс деп санады:

- А) полития
- В) аристократия
- С) патша билігі
- Д) олигархия
- Е) демократия

=

6. Қандай мемлекет нысанын Аристотель ең дұрыс емес деп санады:

- А) демократия
- В) аристократия
- С) патша билігі
- Д) олигархия
- Е) полития

=

7. Полибийдің негізгі еңбегін атаңыз:

- А) саясат
- В) тарихтың қырық кітабы
- С) афина саясаты
- Д) левиафан немесе материя, мемлекет нысаны және билік
- Е) заттар дүниесі туралы

=

8. Төменде аталған ойшылдардың қайсысы аралас басқару теориясының өкілі болды:

- А) Демокрит
- В) Пифагор

- C) Аристотель
- D) Платон
- E) Полибии

=

9. Полибийдің іліміндегі ең дұрыс емес мемлекет нысаны:

- A) тирания
- B) демократия
- C) аристократия
- D) плутократия
- E) геронтократия

=

10. “Атауларды түзету” қағидасының негізі неде:

- A) моцзы
- B) даосизм
- C) конфуцианства
- D) легизм
- E) буддизм

=

11. Алғашқы қауымдық құрылыстағы қоғамдық биліктің ерекшеліктері қандай:

A) билік басында қаруланған адамдар құрайды, олар арнайы аппарат құрып басқару ісімен айналысады

B) билік беделге, жасы үлкенді құрмет ету қағидасына және дәстүрлерге негізделеді. қоғамнан тысқары оқшауланған мәжбүрлеу аппараты болмайды

C) іс жүзінде билік болмайды, кездейсоқ жағдайларға байланысты және өздігінен аяқ астынан болады

D) алғашқы қауымдық қоғамдағы бүкіл өмір болмыстағы былыққан сипатта болады, ұйымдасқан тәртіп болмайды

E) қоғамдағы билік табиғат жаратылысының заңдарына негізделген болып келеді

=

12. Алғашқы қауым қоғамындағы адамдардың қатынастарын реттейтін әлеуметтік нормалар:

- A) заң нормалары
- B) саяси нормалар
- C) рулық әдет-ғұрыптар (мононормалар)
- D) техникалық нормалар
- E) діни нормалар

=

13. “Отбасының, жеке меншіктің және мемлекеттің пайда болуы” атты ғылыми еңбектің авторы:

- A) Ф. Энгельс
- B) К. Маркс
- C) В.И. Ленин
- D) Гуго Гроций
- E) Жан-Жак Руссо

=

14. Тарихи материалистік ілімне сүйене отырып, мемлекеттің пайда болуына әсер еткен алғы шарттар мен факторлар:

- A) ақшаның, қалалардың және қол өнершілердің пайда болуы
- B) матриархат пен патриархаттың ауысуы, діннің пайда болуы
- C) жер бетінде климаттық жағдайлардың өзгеруі

D) өндіргіш күштердің дамуы, қоғамда еңбектің жіктелуі, үстеме өнімнің жасалуы, жеке меншіктің пайда болуы

E) көпес топтарының пайда болуы, тауар айналым мен өсімқорлық

=

15. Күштеу теориясына сәйкес мемлекеттің пайда болуының алғы шарттары:

A) ақшаның, қалалардың және қол өнершілердің пайда болуы

B) таптардың пайда болуы, олардың араларында ымырасыз бітіспес күрестің туындауы

C) тайпалардың бірін-бірі жаулап алуы, күшті тайпаның ғана үстемдік етуі

D) климаттық жағдайдың өзгеруі, өндіріс құралдарының дамуы

E) мемлекет құру үшін адамдар арасында еркін, өз ықтиярларымен келісімдер жасалуы

=

16. Мемлекеттің патриархалдық теория бойынша туындауының ең басты идеясы:

A) мемлекет отбасыдан, оның өсіп-ұлғайғаннан пайда болады

B) мемлекет бір тайпалар басқа тайпаларды күш жұмсап жаулап, басып алудың нәтижесінде пайда болады

C) мемлекет жеке меншік, таптар пайда болғанда, теңсіздік орнауынан туындайды

D) мемлекет барлық уақыттарда бар болған, ол адамзатпен бір мезгілде пайда болған

E) мемлекеттің туындауы адам психологиясының ерекшелігімен байланысты

=

Мемлекеттің пайда болуы туралы келісім (шарт) теориясының басты идеясы:

A) мемлекет қоғамда үстеме өнімнің, жеке меншіктің, таптардың пайда болуына байланысты туындайтын ымыраға келмейтін қарама-қайшылықтардың нәтижесі

B) мемлекет адамдардың ортақтасып, бірлесіп тұру үшін өз ықтиярларымен келісіп жасасқан мәмелелердің нәтижесі

C) мемлекет құдай тағаланың ерік-ықтиярымен пайда болады

D) мемлекет жер бетінде шарындағы әлемдік климаттық өзгерістердің салдарынан пайда болады

E) мемлекет әр қашанда болған, ол адамзатпен бір мезгілде пайда болған

=

Мемлекеттің пайда болуының теологиялық теориясының басты идеясы:

A) мемлекет еңбектің жіктелуі, артық өнімнің шығуы, жеке меншіктің, таптардың туындауы негізінде пайда болды

B) мемлекет матриархаттың патриархатпен алмасуының нәтижесінде пайда болды

C) мемлекет құдай тағаланың ерік-ықтиярының нәтижесі

D) мемлекет адамдардың өз ерік-ықтиярларымен жасасқан келісімдерінің нәтижесі

E) мемлекет әрқашанда да болған, ол жер бетінде адамзат қоғамымен бір мезгілде пайда болған

=

19. Мемлекет пен құқықтың пайда болуын “шарт теориясымен” түсіндіруді ұсынған ғалымдар:

A) Г.Гроций, Г. Гоббс, Ж. Руссо, Радищев

B) Фома Аквинский, Маритэн

C) Гумплович, Дюринг, Каутский

D) К.Маркс, Ф.Энгельс

E) Аристотель, Фильмер

=

Мемлекет пен құқықтың пайда болуын “психологиялық теорияны” ұсынған авторлар:

A) Гумплович, Каутский, Дюринг

B) Гроций, Гоббс, Руссо, Радищев

C) Аристотель, Фильмер, Михайловский

- D) Маркс, Энгельс, Ленин
- E) Петражицкий, Фрезер, Тард

=

21. Төменде аталған ойшылдардың қайсысы даосизм ілімін қалады:

- A) Конфуции
- B) Моцзы
- C) Шан Ян
- D) Кан Фэй
- E) Лаоцзы

=

22. “Белсенді әрекеттерді жасаудан бас тарту” қағидасы қандай ілімге негізделеді:

- A) конфуцианства
- B) легизм
- C) даосизм
- D) буддизм
- E) моцзы

=

23. “Барлық адамдардың теңдігі” қағидасы қандай ілімнің негізіне тән:

- A) даосизм
- B) легизм
- C) конфуцианства
- D) буддизм
- E) моцзы

=

24. Аталған ойшылдардың қайсысы легистік мектептің негізін салған:

- A) Конфуции
- B) Моцзы
- C) Лаоцзы
- D) Шэнь Бэй
- E) Шан Ян

=

25. Қандай мемлекет нысанын Ф.Аквинский дұрыс деп санады:

- A) аристократия
- B) олигархия
- C) демократия
- D) аралас басқару жүйесі
- E) монархия

=

26. Абсолюттік монархия мен саяси монархияның түсінігін ажыратқан кім:

- A) Ж.Ж.Руссо
- B) Аристотель
- C) Конт
- D) Гегель
- E) Ф.Аквинский

=

27. Ф.Аквинскийдің “Заңдар пирамидасы” ілімінің негізінде не жатыр:

- A) мәңгілік заң
- B) табиғи заң
- C) позитивтік құқық
- D) құдайылық заң

Е) аталғандардың барлығы

=

28. Әл-Фарабидің еңбегін атаңыз:

А) қайырымды қала тұрғындарының көзқарастары туралы трактат

В) мемлекет

С) патша

Д) заңдар дүниесі

Е) сот реформалары туралы хат

=

29. Төмендегілердің қайсысы “Шығыс Аристотелі” аталады.

А) Муканов

В) Навой

С) Моздак

Д) Шәкәрім

Е) Әл-Фараби

=

30. 18 ғасырдағы Франциядағы саяси идеологияның негізгі бағытын атаңыз:

А) тираноборшылық

В) реформация

С) ағартушылық

Д) левеллер

Е) индепендтер

=

Гумплович, Каутский, Дюринг мемлекет және құқықтық пайда болуы жөніндегі теориялардың қайсысын зерттеді?

А) Таптық теорияны

В) Теологиялық теорияны

С) Патриархалдық теорияны

Д) Органикалық теорияны

Е) Шарт жасасу теориясын

=

32. Аристотель, Фильмер, Михайловский мемлекет және құқықтық пайда болуы жөніндегі теориялардың қайсысын зерттеді?

А) Патриархалдық теорияны

В) Теологиялық теорияны

С) Таптық теорияны

Д) Органикалық теорияны

Е) Шарт жасасу теориясын

=

33. Фома Аквинский және Маритэн мемлекет және құқықтың пайда болуы жөніндегі қандай концепцияны (көзқарастар жүйесін) жақтаған?

А) Теологиялық

В) Жаратылыстық құқықтық

С) Суландыру

Д) Шарт жасасу

Е) Таптық

=

34. Мемлекет пен құқықтық пайда болуының “таптық теориясын” ұсынған өкілдер

А) Макиавелли, Гамильтон

В) Фома Аквинский, Маритэн

- С) Михайловский, Бакунин
- Д) Аристотель, Фильмер
- Е). Маркс, Энгельс, Ленин

=

35. Өте ұзақ мерзім барысында пайда болған, әдетке айналған, ауызша қалыптасқан, қоғамның еркімен қамтамасыз етілетін ереже тәртіп:

- А) құқық
- В) көз-қарастар
- С) әдет-ғұрыптар
- Д) экономикалық нормалар
- Е) саяси нормалар

=

36. “Мононормалар” немесе әдет-ғұрыптар қатынастардың реттеушісі:

- А) құл иеленушілік қоғамда
- В) феодалдық қоғамда
- С) алғашқы қауымдық қоғамда
- Д) буржуазиялық қоғамда
- Е) қазіргі таңдағы демократиялық қоғамда

=

37. Алғашқы қауымдық қоғамдық қатынасқа тән емес белгі:

- А) тыйымдардың басым болуы
- В) құқықтар мен міндеттердің ажыратылмауы
- С) қоғамнан бөлек, мәжбүрлеу механизмі арқылы қамтамасыз ететін ерекше нормаларының болмауы

Д) қоғамдық қатынастағы негізгі реттеуші – рулық әдет-ғұрып

Е) мемлекетпен қамтамасыз етілген

=

38. Мемлекеттердің шығыстық (азия) типінің негізгі белгісі:

- А) Бұл мемлекеттер жерге мемлекеттік және қоғамдық иесі болуына негізделген
- В) Бұл мемлекеттерде биліктің қайнар көзі - меншік
- С) Бұл мемлекеттерде биліктің негізі жеке меншік болып табылады
- Д) Бұл мемлекеттерде қуатты чиновниктік аппарат болмайды
- Е) Бұл мемлекеттер қала-мемлекеттер ретінде пайда болып өмір сүреді

=

39. Мемлекеттердің батыстық (еуропалық) типінің негізгі белгісі:

А) Бұл мемлекеттер жерге мемлекеттің және қоғамның меншік иесі болуына негізделген;

В) Бұл мемлекеттердің қуатты чиновниктік бюрократтық аппараты бар, олар ндіріс құралдарының шын мәнісіндегі меншік иелері болып табылады

С) Мемлеттік аппарат катал түрде орталықтандырылған, оның басында шексіз билікті монарх отырады

Д) Бұл мемлекеттер тоқырау сипатта болады

Е) Бұл мемлекеттерде биліктің қайнар көздері жеке меншік болып табылады

=

40. Гоббс, Джон Локк, Жан-Жак Руссо мемлекеттің пайда болуының қай теориясын дамытты?

- А) шарт
- В) патриархалдық
- С) теологиялық
- Д) күштеу

Е) психологиялық

=

41. Ш.Монтескьенің еңбегін атаңыз:

А) заңдар әлемі

В) бейбітшілік және соғыс құқығы туралы

С) патша

Д) теология суммасы

Е) қайырымды қала тұрғындарының көзқарастары туралы трактат

=

42. Ж.Ж.Руссоның еңбегін атаңыз:

А) қоғамдық келісім туралы

В) заңдар рухында

С) парсылық хаттар

Д) бейбітшілік және соғыс құқығы туралы

Е) патша

=

43. Ж.Ж.Руссо қандай теорияның өкіліне жатады:

А) келісім-шарт теориясы

В) теологиялық теориясы

С) ирригациялық теориясы

Д) күштеу теориясы

Е) патриархалдық теориясы

=

44. Гегельдің саяси идеологиясы болып табылады:

А) конституциялық монархия

В) республика

С) демократия

Д) аристократия

Е) абсолюттік монархия

=

45. Тарихи құқық мектебінің негізін салушы:

А) Филмер

В) Гуго

С) Дюги

Д) Парето

Е) Кельзен

=

46. Савиний, Пухта қай ілімнің өкілдеріне жатады:

А) солидаризм теориясы

В) элита теориясы

С) нормативистік құқық мектебі

Д) тарихи құқық мектебі

Е) позитивизм

=

47. Тарихи құқық мектебінің негізгі ілімі болып табылады:

А) позитивтік құқық

В) табиғи құқық

С) әдет-ғұрып құқығы

Д) жеке құқық

Е) көпшілік құқық

=

48. 19 ғасырдағы саяси-құқықтық идеология бағытының либералды өкілдерін атаңыз:

- A) Констан
- B) Конт
- C) Дюги
- D) Парето
- E) Моска

=

49. Төменде аталған ойшылдардың ішінен позитивизм өкілдерін атаңыз:

- A) Бентам
- B) Констан
- C) Штеин
- D) Конт
- E) Савини

=

50. “Сот реформасы туралы хат” авторын атаңыз:

- A) Ы.Алтынсарин
- B) А.Құнанбаев
- C) Әл-Фараби
- D) Ә.Бөкейханов
- E) Ш.Уалиханов

=

51. К. Маркс, Ф. Энгельс, В.И. Ленин мемлекеттің пайда болуын түсіндіретін теорияның қайсысын дамытты?

- A) теологиялық (діни)
- B) патриархалдық
- C) шарт
- D) таптық
- E) психологиялық

=

52. Алғашқы қауым қоғамындағы биліктің ұйымдастырылуына тән негізгі белгі нышандар:

- A) бұл билік өз азаматтарының аумақтық ортақтығына негізделетін
- B) бұл билік барлық ру - тайпалық бірлестік мүшелерінің арасындағы қандас туыстыққа негізделетін
- C) алғашқы қауымдағы бұл билік табиғаттың жаратылыс заңына негізделінген болатын
- D) мұнда яғни алғашқы қауымдағы даму өз-өзінен (спонтандық түрде) стихиялық түрде яғни табиғи түрде жүріп жататын, ешқандай биліктің жұрнағы да болмайтын
- E) мұнда абақты, әскери күштер мықты дамыған теориялық - танымдық қызмет

=

53. Алғашқы қауымдық құрылыстағы қоғамдық билік білдіреді...

- A) көсемнің мүддесін
- B) белгілі бір әлеуметтік топтың, таптың мүддесін
- C) бүкіл қауымның (ру-тайпаның), қоғамның мүддесін
- D) ешкімнің де мүддесін білдірмейді
- E) жеке тұлғалардың мүддесін

=

54. Әйелдің қоғамда ең беделді орынды алғашқы кезде ұйымдастыру нысаны:

- A) матриархат
- B) патриархат

- С) жабайылық
- Д) басқыншылық
- Е) өркениет

=

55. Көшпенді мемлекет рулық құрылыстың кейбір белгілерін сақтап қалды. Олар:

- А) халықты аумақтық сипатқа қарай бөлу
- В) әдет-ғұрып нормаларының әдіт-ғұрып құқығы ретінде сақталынуы
- С) мемлекеттердің нығайыуы
- Д) жеке меншіктің дамуы
- Е) таптық келіспеушіліктердің бар болуы

=

56. Мононормалар –бұл...

- А) заңдарда көрініс тапқан құқық нормалары
- В) өнеге нормалары
- С) адамгершілік нормалары
- Д) алғашқы қауымдағы әдет-ғұрыптар
- Е) діни нормалар

=

57. Мемлекеттің пайда болуының шығыстық жолы тән...

- А) жер бетіндегі барлық мемлекеттерге
- В) кезбір мемлекеттерге ғана
- С) тек қана еуропалық мемлекеттерге
- Д) тек қана азиялық мемлекеттерге
- Е) тек Қазақстанға ғана

=

58. Алғашқы мемлекеттер пайда болды

- А) 1 млн. жыл бұрын
- В) V-IV мың. б.ғ.д.
- С) 500 ж. б.ғ.д.
- Д) XX мың. б.ғ.д.
- Е) X мың. б.ғ.д.

=

59. Жер бетінде алғашқы пайда болған мемлекеттер...

- А) Қазақстан аумағында;
- В) Тигр, Ефрат, Нил, Инд, Ганг атты ең үлкен өзендер жағалауларында;
- С) Африкандық континентінде;
- Д) Еуропада;
- Е) Ежелгі Римде және Ежелгі Афинада.

=

60. Мемлекеттің даму жолын айқындайтын келесідей белгілер қандай ерекшеліктерге тән:

Өндіріс құралдарының сипатында қоғамдық және мемлекеттік меншік арқылы, жеке меншіктің дамымағандығы, қоғамдағы нақты таптық бөліністің болмауы, рулық бастамашылықтардың мемлекеттік аппаратта орын алуы?

- А) шығыстық (азия) жолына
- В) батыстық (еуропа) жолына
- С) екеуіне де
- Д) ешқайсысына
- Е) бұл белгі тек қана бірегей мемлекеттерге тән. Мысалы: Франция, Ұлыбритания

=

61. Ш.Ш.Уалиханов билер сотының қандай позитивті белгілерін атады:

- A) билердің сайлануы
- B) сот үрдісінің жариялылығы
- C) сот шешімдеріне шағымдану мүмкіндігі
- D) қорғаушылардың болуы
- E) аталғандардың барлығы

=

62. Кім бірінші болып құқықты жеке және көпшілік деп бөлуді ұсынды:

- A) рим заңгерлері
- B) софистер
- C) тұрақтанушылар
- D) пифагоршілер
- E) Аристотель

=

63. Юриспруденция – жеке ғылым ретінде пайда болды:

- A) Ежелгі Римде
- B) Ежелгі Грекияда
- C) Ежелгі Қытайда
- D) Ежелгі Египетте
- E) Ежелгі үндістанда

=

64. Аталғандардың ішінде қайсысы атақты рим заңгері болып табылады:

- A) Демокрит
- B) Гераклит
- C) Полибии
- D) Гесоид
- E) Ульпиан

=

65. Гроции, юриспруденцияның пәні ретінде нені санады:

- A) еркіндік пен бостандық
- B) құқық пен әділдік
- C) мақсаттылық пен пайда
- D) мүдде мен пайда
- E) аталғандардың барлығы

=

66. Робеспьердің саяси идеологиясы:

- A) аристократиялық республика
- B) демократиялық республика
- C) конституциялық монархия
- D) абсолюттік монархия
- E) аралас мемлекет нысаны

=

67. Якобиншілер диктатурасының ресми идеологиясының негізін құрайды:

- A) Монтескье идеясы
- B) Ж.ЖРуссо идеясы
- C) Вольтер идеясы
- D) Г.Гроции идеясы
- E) Д.Локк идеясы

=

68. Робеспьер қандай теорияның авторы:

- A) революциялық үкімет идеясы

- В) егемендік идеясы
- С) табиғи жағдай идеясы
- Д) биліктің бөліну идеясы
- Е) қоғамдық келісім идеясы

=

69. Аталған ойшылдардың қайсысы революциялық террор идеясын қалады.

- А) Марат
- В) Ж.Руссо
- С) Вольтер
- Д) Монтескье
- Е) Дидро

=

70. Р.Иеринг қай ілімнің өкіліне жатады.

- А) солидаризм
- В) позитивизм
- С) тарихи құқық мектебі
- Д) нормативизм
- Е) юриспруденция мүддесі

=

71. “Көзге-көз”, “тіске-тіс” талион қағидасы ...

- А) әдет-ғұрып
- В) өнеге нормалары
- С) техникалық нормалар
- Д) қоғамдық ұйымдардың нормалары
- Е) діни нормалар.

=

72. Қоғамдағы келіспеушіліктердің шешім таппау өнімі, бөлінген қоғамның белгісі (К.

Маркс, Ф.Энгельс) бұл:

- А) мемлекет
- В) қоғам
- С) әртүрлі қоғамдық ұйым
- Д) партия
- Е) ұйымдардың одағы

=

73. Адамдар негізінен қандық - рулық сипатта ұйымдастырылған тұрақты қоғам, адамдардың қызметтерінің бір шаруашылықта және ұжымдаса өмір сүруі, бұл:

- А) ру
- В) мемлекет
- С) қоғам
- Д) корпорация
- Е) таптық одақ

=

74. Мемлекеттің пайда болуын объективті сипатта түсіндіретін ілім:

- А) тарихи-материалистік
- В) теологиялық
- С) органикалық
- Д) шарттық
- Е) патриархалдық

=

75. Құқыққа сай келмейтін белгі:

- A) атадан балаға мұра ретінде қалыптасқан, бүкіл қоғаммен қабылданған норма
- B) жалпыға бірдей міндетті
- C) мемлекетпен қамтамсыз етілген
- D) нақты анықтылығы
- E) жүйелігі

=

76. Құқықтық әдет-ғұрып бұл:

- A) біздің заманымызға жеткен кез-келген әдеттер мен ғұрыптар
- B) жазбаша түрде білдірілген үрдістер, әдет-ғұрыптар
- C) мемлекеттің қолдауы мен кепілдендірілуіне ие болған қатал түрде белгіленген әдет-ғұрыптар
- D) мемлекет қабылдаған заңдар
- E) лауазымды тұлғаның ауыз екі айтқан жарлығы, бұйрығы

=

77. Жаратылыстық (табиғи) - құқықтық теорияның өкілдері:

- A) Ганс Кельзен
- B) К.Маркс, Ф.Энгельс
- C) Р.Паунд, Д. Фрэнк
- D) Гуго Гроций, Т.Гоббс, Д. Локк, Жан-Жак Руссо
- E) Густав Гуго, Савиньи

=

78. “homo sapiens” саналы адам жер бетінде пайда болды...

- A) шамамен миллион жылдар бұрын
- B) 40 мың жыл бұрын
- C) шамамен 5 мың жыл бұрын
- D) 10 мың жыл бұрын
- E) шамамен 3 мың жыл бұрын

=

79. Мемлекет пен құқықтың пайда болуының әлеуметтік себептері:

- A) ауыл-шаруашылыққа, жер өңдеуге, қол өнер мен саудаға қоғамдық еңбектің бөлінуі
- B) еңбек өнімінің өсуі мен құнына қосымша қосылуы
- C) рудың ыдырауы мен отбасының пайда болуы, артық өнімнің пайда болуы, антоганизмдік, қоғамның тапқа бөлшектелінуі
- D) жеке меншіктің пайда болуы
- E) қалалардың пайда болуы, климаттық жағдайлардың өзгеруі

=

80. Мемлекет отбасынан пайда болды, және де сол бойынша мемлекет қамқоршы, әке билігін иеленуші деген теория:

- A) патриархалдық
- B) шарттық
- C) теологиялық
- D) материалистік
- E) органикалық

=

81. Спенсер қай мектептің өкілі болып табылады:

- A) юриспруденция мүддесі
- B) солидаризм
- C) мемлекеттің табиғи теориясы
- D) элита теориясы
- E) нормативтік теория

=

82. Юриспруденция мүддесі ілімінің өкілдерін атаңыз:

- A) Спенсер
- B) Парето
- C) Конт
- D) Моска
- E) Иеринг

=

83. Мемлекеттің табиғи теориясы ілімінің өкілдері:

- A) Моска
- B) Петражицкий
- C) Конт
- D) Иеринг
- E) Спенсер

=

84. Күштеу теориясының өкілдері:

- A) Аристотель
- B) Спенсер
- C) Кельзен
- D) Иеринг
- E) Гумплович

=

85. Саяси-құқықтық солидаризм ілімінің өкілдерін атаңыз:

- A) Аристотель
- B) Спенсер
- C) Кельзен
- D) Иеринг
- E) Пухта

=

86. Нормативизм ілімінің өкілдерін атаңыз:

- A) Аристотель
- B) Спенсер
- C) Кельзен
- D) Иеринг
- E) Дюги

=

87. Ш.Ш.Уалиханов қазақ халқының дамуының қандай қағидаларын атады:

- A) өзіндік даму
- B) өзіндік басқару
- C) өзіндік қорғану
- D) өзіндік сот әділдігі
- E) аталғандардың барлығы

=

88. М.Қашқаридің еңбегін атаңыз:

- A) Диуани хикмет
- B) Құтадғу білік
- C) Тарихи-и-Рашиди
- D) Диуани лұғат-ат-Түрік
- E) аталғандардың барлығы

=

89. Мемлекет басшысы өз орнын мұра ретінде қабылдаған және оның билігі басқа бір биліктің, ұйым немесе сайлаушылардың туындысы емес басқару формасы:

- A) демократия
- B) монархия
- C) тирания
- D) республика
- E) аристократия

=

90. Тоталитарлық саяси жүйені сипаттайтын белгі:

- A) биліктің құқықтық заңмен шектелуі
- B) билік органдарының халықтың сайлауы
- C) қоғам өмірінің барлық салаларының толық мемлекеттенуі
- D) мемлекеттің төменгі органдары үшін жоғары билік органдарының шешімінің

міндеттілігі

- E) мемлекет органдары қызметінің еркіндігі, жариялылық

=

91. Мемлекет бұл теория арқылы адам ағзасынан пайда болды деді, және де оның жекелеген бөлшектері биологиялық органдарға сай мемлекеттік органның басқарылуында:

- A) материалистік
- B) патриархалдық
- C) органикалық
- D) теологиялық
- E) психологиялық

=

92. Материалистік ілім арықылы құқық пайда болды:

- A) мемлекет пайда болған кезбен бір сәтте
- B) құқық алғашқы қауымдық құрылыста өмір сүрген
- C) заң ғылымы бұған жауап бере алмайды
- D) “homo sapiens” саналы адам пайда болған кезде
- E) құдайдың еркімен, жоғары әулиемен

=

93. Құқықтың әдет-ғұрып тардан айырмашылығы

- A) әдет-ғұрыптарды мемлекет жасайды, ал құқықты қоғам жасайды
- B) әдет-ғұрыптар мемлекет мүддесін қорғайды, ал құқық ру мүддесін қорғайды
- C) әдет-ғұрыптар жазбаша болады, ал құқық аузша болады;
- D) әдет-ғұрыптар бүкіл қоғам пікірімен қамтамасыз етеді, құқық мемлекетпен қамтамасыз

етіледі, жазбаша нормативтік актілер түрінде шығарылады

- E) аталған барлық белгілермен

=

94. Қазақстан аумағында бірінші ежелгі адамдар тұрды:

- A) 2 млн. жыл бұрын
- B) 1 млн. жыл бұрын
- C) 40 мың жыл бұрын
- D) 1 мың жылдар бұрын
- E) б.э.д. 1 ғасырда

=

95. Жер бетінде алғашқы ежелгі адамдар пайда болды:

- A) 200 млн жылдар бұрын
- B) 5 мың жылдар бұрын
- C) 10 мың жылдар бұрын

D) 2 млн. жылдар бұрын

E) 40 мың жылдар бұрын

=

96. Шектеулі монархиялық басқару нысаны бар осы заманғы мемлекеттер:

A) Италия, Түркия

B) АҚШ, Франция

C) Үнді мемлекеті, Германия

D) Греция, Ресей

E) Швеция, Жапония

=

97. Парламенттік республикаға жататын мемлекеттер:

A) Германия, Үнді мемлекеті

B) АҚШ, Франция

C) Ресей, Қазақстан

D) Өзбекстан, Финляндия

E) Тәжікстан, Қырғызстан

=

98. КСРО мемлекеттік құрылым нысаны бойынша болған:

A) унитарлы

B) конфедеративті

C) федеративті

D) империя

E) президенттік

=

99. Мемлекеттің құрамына кіретін бөліністерде жеке конституциясы, заң шығару, атқару, сот органдары бар мемлекеттік құрылым нысаны:

A) конфедерация

B) федерация

C) унитарлы мемлекет

D) империя

E) халықаралық ұйым

=

100. АҚШ-тың құрылым нысаны қандай?

A) конфедерация

B) федерация

C) унитарлы мемлекет

D) халықаралық ұйым

E) парламенттік ұйым

=